

بررسی جامعه‌شناختی تاثیر استفاده از فناوری موبایل هوشمند بر سبک‌زندگی جوانان

رضا پریزاد^{۱*}

علیرضا سعیدی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۰۸/۱۰

چکیده

ابزار فناوری موبایل هوشمند با جاذبه‌های خود نقش مهمی در زندگی کاربران خود به ویژه جوانان ایفا کرده و موجب آن شده است تا افراد کار با این فناوری را با همنشینی با خانواده و دوستان خود برگزینند، با چنین قدرت بخش تلفن همراه هوشمند همچنان در چهارچوب تفاوت‌های جنسیتی، طبقاتی و نیز تفاوت‌های مربوط به مطالعه حاضر به بررسی جامعه‌شناختی تاثیرات متعدد استفاده از فناوری موبایل هوشمند بر سبک‌زندگی می‌باشد. این گوشی‌ها دارای قابلیت‌های خاص و کاربردهایی نظیر کامپیوترهای شخصی هستند؛ اما گوشی تلفن همراه نمی‌توانند دقیقاً به اندازه کامپیوتر کارایی داشته باشند ولی بسیاری از کاربردهای کامپیوترها و لپ‌تاپ‌ها را دارد. مقاله حاضر با اتکا بر یافته‌های کیفی بدست آمده و از کاربران جوان تلفن همراه هوشمند و با الهام از مفهوم «عادت‌واره» و «میدان» بوردیو، این استدلال را مطرح می‌کند که تلفن همراه هوشمند، میدان جدیدی ایجاد کرده که جوانان در آن فرصت‌های بیشتری برای سرگرمی، ارتباط و استقلال عمل یافته‌اند و با آسان‌سازی و جبران برخی کاستی‌های حوزه عمومی، به تقویت عاملیت، فردیت و قدرت جوانان یاری رسانده است.

واژگان کلیدی

فناوری، موبایل هوشمند، جوانان، جامعه‌شناختی، ابزار، گوشی هوشمند، سبک زندگی.

^۱ استادیار، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، قم، ایران. (نویسنده مسئول: r_parizad@yahoo.com).

^۲ دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، قم، ایران.

(montazer.khorshid@gmail.com)

مقدمه

«تلفن هوشمند یا گوشی هوشمند» که گاهی با نام معادل انگلیسی خود، یعنی اسمارت فون نیز شناخته می‌شود، به گونه‌ای از تلفن همراه گفته می‌شود که از توانایی‌های پیشرفته‌تر و قدرت محاسبات بیشتری نسبت به «فیچر فون» یا تلفن همراه ساده و یا تلفن همراه ابتدایی که به آن گوشی کلاسیک یا گوشی ساده نیز می‌گویند، یک پس نام است که برای توصیف یک رده از تلفن‌های همراه استفاده می‌شود.

تلفن همراه ساده در واقع مابین «گوشی ابتدایی» که معمولاً نمایشگر تک-رنگ (سیاه-سفید) دارند و تنها قادر به تماس صوتی و ارسال-دریافت پیامک هستند، و یک تلفن هوشمند با قابلیت‌های پیشرفته قرار دارد.

یک تلفن همراه ساده همانند تلفن هوشمند از سیستم عامل و واسط گرافیکی کاربر استفاده می‌کند و در کنار ارائه قابلیت تماس صوتی، و ارسال-دریافت پیامک، قابلیت‌های پخش فایل‌های چندرسانه‌ای، فعالیت‌های مرتبط با اینترنت، دوربین عکاسی، چراغ‌قوه، رادیو، و ضبط صدا را نیز ارائه می‌دهد.

بیشتر مدل‌های تلفن همراه ساده دارای خشاب کارت حافظه و درگاه microUSB هستند که می‌توان برای افزایش ظرفیت حافظه و انتقال فایل‌ها از آنها استفاده کرد.

مزایای تلفن همراه ساده نسبت به تلفن هوشمند:

- ❖ عمر باتری بسیار بالاتر
 - ❖ قیمت بسیار پایین
 - ❖ سادگی بیشتر در استفاده
 - ❖ بدنه بسیار مقاوم‌تر نسبت به اکثر تلفن‌های هوشمند
 - ❖ هزینه‌های جانبی و تعمیر کمتر
- تلفن همراه هوشمند علاوه بر تامین نیاز ارتباطی میان فردی در حال حاضر به عنوان وسیله سرگرمی و وسیله ارتباط جمعی نیز به کار می‌رود و استفاده از آن معانی متعددی را برای کاربران دارد.
- هر فناوری ارتباطی نوین مانند تلفن همراه هوشمند ضمن مطالعه کاربردها در سطح اولیه، مطالعه عمیق‌تری را برای بررسی کاربردها و تبعات استفاده از این وسیله نوین ارتباطی را در میان گروه‌های اجتماعی می‌طلبد. تلفن همراه هوشمند به منزله یکی از وسایل ارتباطی میان انسان‌ها، اغلب در پژوهش‌های جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی نادیده گرفته شده است. در مطالعات جامعه‌شناسی اغلب ارتباطات میان انسان‌ها را به صورت چهره به چهره و از طریق رسانه‌ها (مکتوبات، تلویزیون، رادیو، و...) مورد مطالعه قرار داده اند (کوثری و همکاران، ۱۳۹۱).

در سال‌های اخیر به دنبال ورود تلفن‌های همراه هوشمند، عرصه ارتباطات موبایلی شاهد دگرگونی‌های فراوانی بوده است. از آنجا که یکی از قابلیت‌های تکنولوژی در نور دیدن مرزهای جغرافیایی است، جامعه ما نیز شاهد تغییرات اجتماعی برآمده از این نوآوری رسانه‌ای بوده است. در این میان، زندگی روزمره جوانان به عنوان گروهی که عموماً در پذیرش «تکنولوژی‌های نوین» پیش قدم می‌شوند، تحت تاثیر این فضای تکنولوژیک تغییر کرده است. کاربری گسترش تکنولوژی‌های نوین ارتباطی آثار مثبت و منفی متفاوت و گاه متناقضی برای گروه‌های مختلف جمعیتی و اجتماعی به دنبال دارد. تلفن همراه جای خود را بین افراد خانواده به ویژه جوانان در همه جهان از جمله ایران باز کرده است استفاده از تلفن همراه در جهان به طور چشمگیری در حال افزایش است. تعداد استفاده کنندگان تلفن همراه خبر از

وقوع یک «انقلاب ارتباطی» را می‌دهد استفاده بیش از حد دارای آثار اخلاقی و اجتماعی مثبت و منفی می‌باشد. استفاده ناصحیح از تلفن همراه موجب بروز مشکلات و آسیب‌های جدی اجتماعی و فرهنگی می‌شود. امروز تلفن همراه به عنوان یکی از مظاهر فن آوری ارتباطی نوین در زندگی فردی و اجتماعی انسان جایگاه قدرتمندی دارد.

نفوذ کاربردهای تلفن همراه در زندگی پدیده‌ای جهانی است و در جامعه ما استفاده از آن به حدی رسیده است که مضرات جدی و اساسی این فناوری مدرن مشهود گردیده است، مضراتی که در حوزه‌های متنوع اجتماعی، فرهنگی، رفتاری، پزشکی، قانونی، جزایی و ... به آسیب‌زایی می‌پردازد. یکی از کاربردهای تلفن همراه در جوامع امروزی ایجاد یک تعامل و «ارتباط میان فردی» است؛ این نوع ارتباط بسیار ساده و از نظر زمانی، هزینه و سرعت در برقراری ارتباط به صرفه‌تر از ارتباطات سنتی است (ذکایی و ولی‌زاده، ۱۳۸۸).

تلفن همراه بر تعاملات میان فردی و «ارتباطات اجتماعی ۲» تأثیر گذار است. به موازات گسترش استفاده از تلفن همراه در جوامع پیامدهای آن بر جنبه‌های مختلف زندگی اجتماعی یکی پس از دیگری پدیدار شده و این نفوذ روند رو به رشدی را آغاز کرده است. در سالهای اخیر تلفن همراه به عنوان پدیده‌ای ارتباطی، نقش بسیار مهمی در زندگی روزمره تمامی افراد، اقشار و گروه‌های جامعه ایفا میکند.

پیرو حجم فراوان مطالعات و تحقیقات حوزه موبایل، مفاهیم متعددی هم چون استفاده از تلفن همراه، «عصر موبایل ۳»، «سواد موبایلی»، «رفتار موبایلی»، «رسانه موبایلی»، «سودمندی موبایلی»، «سازگاری موبایلی ۷»، «هویت موبایلی ۸»، «سبک زندگی موبایلی»، «فراغت موبایلی» در این حوزه مطرح گردیده‌اند.

در عصر حاضر جوانان گرایش و تمایل زیادی به استفاده از تلفن همراه هوشمند دارند و به نوعی تنهایی و احساس خلأ خود را با این ابزار پر می‌کنند و در فضایی مجازی قرار می‌گیرند که بسیار آسیب‌زا تلقی می‌شود. وقتی قشر جوان یک جامعه که سرمایه‌های اجتماعی محسوب می‌شوند، اسیر تنهایی و دستاویز این ابزارها و وسایل شوند، باید برای آن جامعه نگران بود، زیرا باعث هدر رفتن سرمایه‌های اجتماعی می‌شود و دیگر نمی‌توان ساختارهای اجتماعی را سازنده و مفید تلقی کرد.

امروزه اغلب جوانان در محیط‌های خانوادگی و فردی مدام مشغول بازی با این ابزارها هستند و از تجربیاتی که باید در گروه‌های اجتماعی کسب کنند، غافل می‌مانند و همین انزوا و فرورفتن در افکار خود باعث می‌شود به آسیب‌های اجتماعی روی بیاورند و از موفقیت و پیشرفت باز بمانند. اغلب کارشناسان علوم رفتاری آسیب‌های اجتماعی و فردی را محصول استفاده از همین ابزارها می‌دانند.

دنیای امروز، دنیای تمدن و ارتباطات بین فردی است، به همین منظور وسایل ارتباط جمعی به شکل‌های مختلف و با نوآوری‌های روزمره در اختیار افراد قرار گرفته است طبق دیدگاه نظریه پردازان امروز افراد با دسترسی به این ابزار و فناوری‌ها تمایل به پیشرفت در زمینه‌های فرهنگی و علمی و صنعتی دارند، اما غافل هستند که این ابزارها برای ارتباط بین فردی و آسان تر شدن روابط ساخته شده‌اند (آلوین تافلر و دیگران، ۱۳۷۷).

امروزه وابستگی و یا اعتیاد به تکنولوژی‌های جدید می‌رود تا به صورت یکی از اعتیادهای مدرن در بین جوانان درآید و از این رو طی سال‌های اخیر توجه جامعه‌شناسان و روانشناسان به این مساله معطوف شده است. (موسوی، سیدکمال الدین، ۱۳۹۵).

مطالعات نشان میدهند جوانان به عنوان بیشترین گروه استفاده‌کننده از تلفن همراه، به عنوان گروه در معرض خطر اعتیاد به این تکنولوژی شناخته شده‌اند (دایا پوگلو، کاوورماکی و کارامان، ۲۰۱۶) یکی از کاربردهای تلفن همراه هوشمند در جوامع امروزی ایجاد یک تعامل و ارتباط میان فردی است؛ این نوع ارتباط بسیار ساده و از نظر زمانی، هزینه و سرعت در برقراری ارتباط به صرفه‌تر از ارتباطات سنتی است (ذکایی و ولی‌زاده، ۱۳۸۸).

مزایا و معایب استفاده از تلفن همراه موبایل را بدانیم:

❖ مزیت‌های استفاده از تلفن همراه:

- ۱- ارتباط با دیگران
- ۲- همیشه به تمام دنیا متصل باشید
- ۳- استفاده‌های چندگانه
- ۴- کمکی بزرگ در موقعیت‌های اضطراری

❖ معایب‌های استفاده از تلفن همراه:

۱. اعتیاد به تلفن همراه
۲. مفقود شدن گوشی ۶ و لو رفتن اطلاعات محرمانه
۳. حواس پرتی
۴. ایجاد مشکلات فردی

با توجه به مطالب اشاره شده، ضرورت انجام پژوهش در مورد بررسی جامعه شناختی تاثیر استفاده از فناوری موبایل هوشمند بر شیوه سبک زندگی جوانان احساس می‌شود، این مقاله در تلاش است تا تاثیر میزان استفاده از چنین ابزارهایی را با شیوه زندگی، با محوریت جوانان را بررسی کند.

واقعیت افزوده به مشتریان امکان می‌دهد که پیش از نهایی کردن خرید خود، اقلام را پیش‌نمایش دهند. واقعیت افزوده همچنین به عنوان "واقعیت تلفیقی" شناخته می‌شود و از فناوری کامپیوتر برای اعمال اطلاعات مجازی به دنیای واقعی استفاده می‌کند. این فناوری اطلاعات مجازی را به دنیای واقعی اعمال می‌کند. محیط واقعی و اشیاء مجازی به طور همزمان در همان صفحه یا فضا در زمان واقعی ادغام می‌شوند. واقعیت افزوده اطلاعاتی را فراهم می‌کند که به طور کلی با ادراک انسان‌ها متفاوت است. این فناوری نه تنها اطلاعات دنیای واقعی را نمایش می‌دهد، بلکه به طور همزمان اطلاعات مجازی را نیز نمایش می‌دهد و این دو نوع اطلاعات به یکدیگر تکمیل‌کننده هستند.

استفاده گسترده از فناوری‌های تلفن همراه چگونگی تعاملات خانوادگی را از طریق فناوری تغییر داده است. با ظهور دستگاه‌های تلفن همراه، خانواده‌ها به طور فزاینده‌ای در حال حرکت بودند و کمتر در تماس فیزیکی با یکدیگر قرار می‌گرفتند. با این حال، این روند به این معنی نیست که خانواده‌ها دیگر با یکدیگر تعامل ندارند، بلکه به یک شکل دیجیتالی تکامل یافته‌اند. یک مطالعه نشان داده است که خانواده‌های مدرن در واقع با استفاده از رسانه‌های تلفن همراه بهتر یاد می‌گیرند، و کودکان برای همکاری با والدین خود از طریق وسایل دیجیتالی بیشتر حاضر هستند تا روش مستقیم. به عنوان مثال، اعضای خانواده می‌توانند اطلاعات مقالات یا ویدیوهای آنلاین را از طریق دستگاه‌های تلفن همراه به اشتراک بگذارند و در نتیجه در طول روز مشغول به ارتباط با یکدیگر بمانند. اعضای خانواده همچنین می‌توانند از پلتفرم‌های چت ویدیویی استفاده کنند تا در تماس با یکدیگر بمانند حتی زمانی که فیزیکی حاضر نیستند. این می‌تواند با

برنامه‌هایی که ویژگی‌هایی مانند به اشتراک گذاری عکس بین خانواده‌ها و ارائه به روز رسانی‌های زندگی از طریق وضعیت‌ها و تصاویر ارائه می‌دهند گام مهم‌تری بردارد. به عنوان مثال، نمونه‌های این برنامه شامل گوگل فتو، فیسبوک، اینستاگرام و توییتر هستند. در کنار اینها، برنامه‌های مدیریت مالی و کتاب الکترونیکی هم ویژگی همکاری برای اعضای خانواده ارائه می‌دهند. این ویژگی به آن دلیل مهم است که حتی زمانی که یک خانواده ممکن است در یک خانه زندگی می‌کند، انجام وظایف مرتبط با سبک زندگی آسان‌تر می‌شود.

مبانی نظری

تاکنون پژوهش‌های متعددی درباره فناوری موبایل هوشمند و ابعاد این پدیده انجام شده است. یکی از محرک اصلی در راستای این پژوهش، افزایش کاربران است که هر سال رشد چشمگیری داشته است (وی و لو، ۲۰۰۶) دونه (۲۰۰۸). جوانان به دلیل گذراندن دوره‌های حساس، تجربیاتی که زندگی کرده‌اند می‌تواند تاثیرات زیادی در سلامت آینده آنها داشته باشد (پچاکی و همکاران، ۲۰۱۴)، اغلب پژوهش‌های ایرانی با اتکا به روش‌های پژوهشی کمی تنها رابطه همبستگی میان استفاده از تکنولوژی‌های نوین ارتباطی اطلاعاتی مانند: تلفن همراه، تلفن هوشمند، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی را با مفاهیمی مانند سبک زندگی، فرهنگ و هویت سنجیده‌اند (موسوی و سادات جوادی، ۱۳۹۷؛ فرقانی و مهاجری، ۱۳۹۷؛ فتحی و جعفری، ۱۳۹۶؛ هدایتی و همکاران، ۱۳۹۵؛ نصیری و بختیاری، ۱۳۹۵؛ کرمانی، ۱۳۹۵؛ یزدی و چین ساز، ۱۳۹۵؛ رسول‌زاده اقدم و همکاران، ۱۳۹۴؛ بهمنی و محمدی شکیب، ۱۳۹۴؛ امام‌جمعه زاده و همکاران، ۱۳۹۳؛ مهدیزاده و خوشنام، ۱۳۹۳؛ کفاشی و فلاحی، ۱۳۹۳؛ بشیر و افراسیابی، ۱۳۹۱) این دسته از پژوهش‌ها کمتر وارد توصیف ابعاد، ویژگی‌ها و مسائل آن شده و به عبارتی به کیفیت این رابطه پرداخته‌اند.

رشد سریع گوشی‌های تلفن همراه و سایر دستگاه‌های ارتباط موبایلی و طبیعت این سازوکارها فرصت‌های زیادی را در حوزه تبلیغات ایجاد کرده است؛ بنابراین شرکت‌ها با شناخت صحیح بازار هدف خود می‌توانند از این فرصت فوق‌العاده استفاده کرده و نه تنها به معرفی محصولات و خدمات خود، بلکه به ایجاد و توسعه روابط پایدار با مشتریان و دریافت پاسخ مستقیم از آنان بپردازند (لانکو، بلاسکو و آزرین، ۲۰۱۰) گوشی‌های موبایل امروزه در مرکز زندگی بسیاری از مصرف‌کنندگان و جزئی از زندگی نوجوانان و جوانان است. وسیله‌ای است که به نظر می‌رسد که بسیاری از مصرف‌کنندگان نمی‌توانند بدون آن کاری انجام دهند. مصرف‌کنندگان همواره گوشی خود را روشن نگه می‌دارند و تقریباً هر جایی که می‌روند آن را چک می‌کنند. برای این «مصرف‌کنندگان گوشی موبایل» تنها یک وسیله برای در ارتباط بودن با دوستان و فامیل نیست، بلکه وسیله‌ای برای توسعه شخصیت است (پرساد و اثر، ۲۰۱۲) علاوه بر این گوشی‌های هوشمند به کاربران اجازه استفاده از شبکه‌های اجتماعی مانند فیسبوک، اینستاگرام، توییتر و... را می‌دهد و این برای بازاریابان فرصت‌های زیادی برای ادغام و گسترش راهکارهای بازاریابی شبکه‌های اجتماعی با استراتژی‌های بازاریابی موبایلی را فراهم می‌کند (پرساد و اثر، ۲۰۱۲). افزون بر این یک فناوری مربوط به گوشی‌های هوشمند که اساس ارتباطات بازاریابی است کدهای کیوآر (پاسخ سریع) است که مصرف‌کنندگان می‌توانند روی پیام‌ها و محتوایی که دریافت می‌کنند کنترل داشته باشند. کد کیوآر یک بارکد دوبعدی است که در کتاب‌ها، جزوات، پوسترها، بلبوردها و سایر اشیا عمومی قرار داده شده است. اسکن یک کد کیوآر برای مشتری مرتبط شدن به یک وب سایت موبایل، نشان دادن یک متن یا اتصال به یک مرکز خدمات مشتری را فراهم می‌کند (واتسون، مک‌کارتی و راولی، ۲۰۱۳). کلمه "موسیولوژی" که ترکیبی از کلمات موبایل و سوسیولوژی (جامعه‌شناسی) است، اشاره به حوزه‌ای از دانش بشری دارد

که به مطالعه رفتار انسانی در دنیای مربوط به "تلفن همراه" می پردازد. بررسی اینکه موبایل در قرن ۲۱ چه تاثیری بر کنش های متقابل، رفتارها و الگوی مصرف انسانها می گذارد موضوع اصلی در موسیولوژی به حساب می آید. موسیولوژی یک حوزه نوظهور و سریع رشد یافته است که اثرات تلفن همراه را بر سطوح مختلف جوامع مدرن شهری، و نیز تالش ها و فعالیت های انسانی در برنامه مطالعه خود قرار داده است. نخستین بار واژه موسیولوژی توسط "سیمون رالف" متخصص در امور "سرگرمی های موبایلی" بیان شد. وی در همان سال کنفرانسی با نام "موسیولوژی: تکنولوژی موبایل و تحول فرهنگی" در گریتهال لندن برای هنرمندان، بازرگانان و صنعت گران برگزار نمود. "موسوی، ۱۳۸۹) کاستلز در کتاب "جامعه و ارتباطات موبایل" تشریح می کند که موبایل همان روندی را که با اینترنت و جامعه ی شبکه ای شروع شده بود، تشدید می بخشد. بدین ترتیب موجی که پس از موبایل به راه افتاده است، علاوه بر ابعاد ارتباطات اجتماعی، دیگر ابعاد زندگی اجتماعی مثل ساختارها، نهادها و ارزشها، الگوهای رفتاری و کنش اجتماعی، زبان و کتابت و حتی عواطف و احساسات را نیز تحت تأثیر قرار داده و می دهد. کاستلز در سال ۲۰۰۷ به همراه گروهی از محققان کتاب مشترکی با عنوان "جامعه و ارتباطات موبایلی" منتشر نمود که این کتاب حاصل یک مطالعه میان فرهنگی در ۴۰ کشور جهان پیرامون موبایل می باشد. در این کتاب وی و همکارانش به دنبال بررسی رابطه میان فرهنگ و دیگر پارامترهای اجتماعی جمعیت شناسی با میزان و نحوه استفاده و پیامدهای اجتماعی موبایل بوده اند.

کاربرد تلفن همراه ناظر بر استفاده ابزاری این وسیله است، و مهمترین کاربرد آن تسهیل ارتباطات غیرفردی از راه دور است و به عنوان وسیله برقراری رابطه نقش ایفا می کند: نامه اولین وسیله ارتباطات غیر چهره به چهره بوده و پس از آن تلفن و ایمیل و حالا تلفن همراه، که مهمترین وجه تمایز آن از تلفن ثابت، و همینطور دیگر واسطه های ارتباطی، دسترسی هرزمانی و هرمکانی و نیز برقراری ارتباط دائمی و همیشگی است. کاربردهایی نظیر بهبود کیفیت ارتباطات میان فردی، دسترسی همیشگی، سیار بودن (چان ویو دیگران ۲۰۰۵: ۷۳)، پاتر (۲۰۰۴: ۸)، (پیترز و آلوچ ۲۰۰۵: ۱۰). در میان منابع مختلف دیده می شود که مختصراً به برخی از آنها اشاره می شود. در مقابل کارکرد تلفن همراه مطرح می شود که یک سطح از تسهیل ارتباطات همه زمانی و همه مکانی فراتر می رود و نتایجی که استفاده از این وسیله برای کاربر حاصل می کند نیازهایی غیر از ارتباط را تأمین می کند: مانند حس امنیت دارندگان آن، نماد پایگاه اجتماعی و یا کارکرد خود اظهاری.

کوثری و دیگران (۱۳۸۵: ۲۱۵) بر مبنای تئوری استفاده و خوشنودی، به کاربردهایی اشاره می کنند که به سبب رضایتمندی از داشتن تلفن همراه حاصل می شود. این کاربردها عبارتند از:

۱. نیاز اطلاع جویی: که در ذیل این امر اطلاعات ترافیکی، اتفاقات و رخدادها، تیترو روزنامه ها، اطلاعاتی مربوط به قیمت ها و انواع سرگرمی ها را می توان گنجاند که از منظر استفاده های ابزاری مطالعه می شود و یا تأمین نیازهای اطلاعاتی شخصی، مثل خبر دادن و خبر گرفتن از اتفاقات خانه.

۲. فواید اجتماعی: شایعه، چت، لذت بردن از صحبت کردن، گذران وقت و احساس آرامش، که انگیزه های استفاده را در بر می گیرد؛ امکان برقراری ارتباط به بهانه هایی چون درد دل کردن یا گذران وقت و همچنین برقراری ارتباط با دوستان و خانواده و از سویی بازی با گوشی تلفن همراه یا سرگرم شدن با امکانات آن به هنگام تنهایی یا در جمع دوستان، مثل انتقال اطلاعات از طریق بلوتوث یا عکس گرفتن با استفاده از دوربین گوشی.

۳. رضایتمندی‌های عاطفی: که تسهیل ارتباط با خانواده، احساس نزدیکی با اعضای خانواده، نمایش مراقبت از یکدیگر، و دانستن نگرانی دیگران نسبت به ما را شامل می‌شود.

۴. تحرک و در دسترس بودن، به عبارتی حذف محدودیت گشتن به دنبال تلفن عمومی و در صف تلفن ایستادن: بی‌تعلقی به مکان برای در ارتباط بودن با دیگران، دسترسی همیشگی بدون دغدغه مکان، دسترسی هرزمانی و هر مکانی، حفظ ارتباط همیشگی و در دسترس بودن برای اعضای مسن تر یا بیمار خانواده، که این دو گزینه آخر رضایتمندی تازه و منحصر به فرد تلفن همراه در میان وسایل ارتباطی میان فردی به شمار می‌آید.

در توضیح چند کارکردی بودن این وسیله همزمان با ظهور مساله پیامدهای اجتماعی تکنولوژی‌های ارتباطی شخصی، کاتز و آخوس نظریه «روح دستگاه» را مطرح کرده‌اند که می‌کوشد شکلی از ارتباطات میانجی از طریق تکنولوژی‌های شخصی نظیر تلفن همراه را شرح دهد. نظریه روح دستگاه می‌گوید: «این روح ماشین است که هم بر روی طراحی‌های تکنولوژی و نیز بر روی اهمیت اولیه و ثانویه (کاربرد و کارکرد) یک وسیله برای کاربران، تاثیر می‌گذارد» (کاتز و آخوس، ۲۰۰۲: ۳۰۵).

هدف این نظریه غلبه بر محدودیت‌های کارکردگرایی و ساخت‌بندی است، از طریق توجه به مسائلی مانند شیوه‌ای که مردم از تکنولوژی‌های، موبایل به عنوان ابزاری در زندگی روزمره خود استفاده می‌کنند و رابطه بین این تکنولوژی‌ها، بدن و نقش اجتماعی و بلاغت و معنا سازی‌ای که با تعامل اجتماعی میان کاربران رخ می‌دهد (همان، ۳۱۵). به بیان دیگر، نظریه روح دستگاه بیان می‌کند که کاربران معانی مختلفی را به آن تخصیص می‌دهند. در نتیجه، این نظریه این سؤال را مطرح می‌کند که چه نوع معانی و به وسیله چه کسی به آنها نسبت داده می‌شود. با مد نظر قرار دادن این مساله، نکته مهم این است که به استفاده از ابزارهای ارتباطی در زمینه عضویت گروهی و هویت اجتماعی توجه کنیم (کاتز، ۲۰۰۳).

پالن و سالزمن در سال ۲۰۰۱ با مطالعه ۱۹ نفر که به تازگی از تلفن همراه هوشمند استفاده می‌کردند، دریافتند که این افراد در ابتدا به درستی نمی‌دانند که چرا به این وسیله نیاز دارند، اما با گذر زمان، رفته رفته کاربردهای این وسیله را در موقعیت‌های مختلف درمی‌یابند. به نظر می‌رسد گرایش گسترده‌ای برای تبدیل تلفن همراه از وسیله‌ای برای موارد اضطراری به ابزاری برای استفاده‌های معمول و برقراری ارتباط به شیوه‌ای رساتر وجود دارد. انگیزه‌ی اولیه استفاده از تلفن همراه برای بیشتر افراد، کاربردهای ارتباطی آن است. به عنوان مثال موبایل‌ها امکان بدست آوردن اطلاعات اطمینان بخش درباره وضعیت عزیزانمان و یا درخواست کمک برای موارد اضطراری مثل تصادفات خیابانی را به ما می‌دهد (لینگ و یتری، ۱۹۹۲ و ۲۰۰۱؛ پالن و سالزمن، ۲۰۰۱). تصور بسیاری از کاربران اولیه تلفن‌های همراه همواره این بوده است که این وسیله را تنها در موارد اضطراری به کار خواهند بست، و نه برای کاربردهای عادی روزمره؛ اما با گذر زمان می‌توان تغییراتی را که در نحوه استفاده از تلفن‌های همراه رخ می‌دهد مشاهده کرد:

۱. موبایل‌ها هرروز بیشتر و بیشتر به فعالیت‌های روزمره ما در همه زمینه‌ها حمله می‌آورند. مرحله اول پذیرش است. پذیرش در بنیادی‌ترین شکل خود، به معنای استفاده از موبایل برای حل مشکل است؛ مثلاً در مواردی که تصادفی رخ داده است، یک تماس به بازگرداندن حس امنیت به ما کمک می‌کند. این کار با برقراری تماس و تعامل با فضاهایی صمیمانه‌تر و یا مراکزی که خدمات اورژانس ارائه می‌دهند انجام می‌شود. هرچه استفاده از موبایل معمول‌تر شود، اشکال متنوع‌تری از هماهنگی با شرایط ایجاد می‌شود (لینگ و یتری، ۱۹۹۹).

۲. پس از این مرحله رفته رفته تماس‌هایی افزایش می‌یابند که چندان جنبه کارکردی ندارد و بیشتر مقاصدی عاطفی و اجتماعی دارند، مثل نشان دادن نگرانی، همبستگی و تعهد، نزدیکی، شفقت، همدردی و عشق رخ می‌نماید (پالن و سالزمن، ۲۰۰۱). زمانی که خطوط تلفن ثابت در قرن ۱۹ توسعه پیدا می‌کردند نیز می‌شد الگوی مشابهی را در استفاده از آنها مشاهده کرد، ایمنی، کسب و کار و ارتباط با خویشان دلایلی بودند که مردم را به استفاده از تلفن وامی‌داشت (فیش، ۱۹۹۲). با اینحال باید اشاره کرد که بسیاری از کارکردهای موبایل با تلفن‌های ثابت متفاوت است و استفاده از آنها هنوز با انگیزه‌هایی است مانند بحث بر سر مشکلات لاینحل، تغییرات ناگهانی در برنامه‌ها و یا دادن اطلاعات حیاتی به مخاطب، که گاه می‌تواند از وقوع فاجعه‌ای خبر دهد (گلدن سان، ۲۰۰۰). باید اضافه کرد موبایل‌ها امکان برقراری اشکال جدیدی از تماس مانند فرستادن ایمیل و پیامک را برای ما فراهم کرده‌اند که با خطوط تلفن ثابت مقذور نبود. دریافت تماس‌های موبایل به خودی خود و فارغ از آنکه تماس درباره چه امری باشد، نشان‌دهنده آن است که یک فرد و ارتباط به فراموشی سپرده نشده است (استودال، ۱۹۹۹؛ لیکوپ و هرتین، ۲۰۰۲: ۱۰۶). بسیاری از تماس‌های تلفن همراه تنها نوعی یادآوری قدرتمند از وجود یک ارتباط است. این امر در ناامیدی افرادی خود را نشان می‌دهد وقتی که هیچ پیامی بر روی دستگاه پیام‌گیر آنها ثبت نشده است و به این معنا تعبیر می‌شود که هیچ‌کس نخواست به آنها صحبت کند و یا تماسی از طرفشان داشته باشد (کوکس و لینارد، ۱۹۹۰).

روش

در این پژوهش از روش توصیفی تحلیلی برای تبیین موضوع موردنظر استفاده شده است. در این راه، ابتدا از منابع و اسناد کتابخانه‌ای در جمع‌آوری اطلاعات موردنظر استفاده و سپس به تجزیه و تحلیل مطالب پرداخته شد و در نهایت به نتایج ارایه شده دست یافت.

مجموع آنچه به عنوان کارکردهای تلفن همراه در این تحقیق به آن توجه می‌شود و در قالب سؤالات از پاسخگویان پرسیده شده است به شرح زیر است: مجموعه کارکردها در اعمال سلیقه شخصی (به عنوان زیرمجموعه‌ای از مد و خوداظهاری)، هماهنگی خرد، تامین امنیت، خود اظهاری (نمایش پایگاه اجتماعی) که در سؤالات بسته و همچنین چند سؤال بر اساس طیف لیکرت از پاسخگویان پرسیده شده است. در تحقیق حاضر، با استفاده از یک پرسش‌نامه ۵۱ سؤالی آنلاین، تعداد ۳۰ پرسش‌نامه پاسخ داده شد.

اعتبار صوری ابزار با استفاده از مشورت با صاحب‌نظران علوم اجتماعی و ارتباطات در طراحی پرسش‌نامه حاصل شده است، و هنگام تدوین مدل تحقیق از پژوهش‌های انجام گرفته در مؤسسه‌های موبایل‌پژوهشی در سراسر دنیا بر اساس متغیرهای متفاوت و با روش‌های گوناگون کمی و کیفی که انجام گرفته‌اند، استفاده شده است.

یافته پژوهش

این مقاله به دنبال درک این موضوع است که تأثیرات موبایل هوشمند بر سبک زندگی جوانان دارد، هم به عنوان یک وسیله و هم از نظر کارکردهایی که دارد. چنانکه، هنگامی که موبایل برای نخستین بار به بازار آمد، در اصل همان کاربرد را داشت یعنی تنها وسیله‌ای بود برای تلفن زدن. هنگامی که سطوح نفوذ موبایل افزایش یافت، امکان انجام کارهای دیگر با آن نیز فزونی یافت. موبایل می‌تواند به عنوان ارتباط‌گر برای تلفن زدن و ارسال پیام کوتاه، به عنوان وسیله سرگرمی از طریق بازی‌های موجود در آن، و همچنین به عنوان ساعت زنگ‌دار و دفترچه آدرس به کار رود. دیدگاه‌های مختلفی درباره نقش و کارکرد موبایل در حال شکل‌گیری است، کارکردهایی نظیر **هویت فردی**

۱) (عاملی، ۱۳۸۵)، (هولم و پیترز ۲۰۰۱) و (وی و ون وی ۲۰۰۷)؛ **خودابرازی ۲** (کمبل ۲۰۰۷)؛ **امتداد خود ۳** (هولم و پیترز، ۲۰۰۱؛ چان و دیگران، ۲۰۰۵)؛ **مدگرایی ۴** (کاتز و سوجیاما، ۲۰۰۶؛ دیوید و دیگران، ۲۰۰۳؛ فورتوناتی، ۲۰۰۲ و کمبل، ۲۰۰۷) و **هماهنگی** (کاتز ۱۹۹۹؛ لینگ ۱۹۹۸؛ لینگ و یتری ۱۹۹۹ و ۲۰۰۲) که در استفاده از موبایل به هم گره خورده‌اند؛ را می‌توان به عنوان کارکردهای موبایل برشمرد.

۱) هویت

در اینجا نظریه‌های گیدنز (۱۹۹۱) درباره پروژه انعکاسی هویت شخصی درباره اینکه چگونه موبایل می‌تواند باعث ایجاد هویت‌های گوناگون شود، بکار می‌آیند: گیدنز می‌نویسد، یک هویت شخصی باید کمابیش به طور مداوم در برابر پرده پشت صحنه تجارب متغیر زندگی روزمره و گرایش‌های «تکه‌تکه» کننده نهاد‌های مدرن خلق شوند. (هولم و پیترز ۲۰۰۱:۱)

وقتی که پرتال‌های هوشمند موبایل در دسترس قرار بگیرند، کاربر قادر خواهد بود تا انتخاب کند که به چه کسی و چیزی دسترسی بهتری از طریق این وسیله بسیار شخصی داشته باشد. موبایل نسبت به هر وسیله دیگری از نظر شخصی بودن، در جایگاه بالاتری قرار می‌گیرد. از نظر گیدنز، کاربران موبایل هوشمند افرادی باهوش، بی دغدغه و دچار تردیدهای پست مدرن ۵ هستند و در انعکاس هویت، دارای مهارت هستند (هولم و پیترز، ۲۰۰۱:۱؛ وی و ون وی، ۲۰۰۷:۵۵). از سوی دیگر چنانکه عاملی (۱۳۸۴) مطرح می‌کند: موبایل از فردی‌ترین ابزار زندگی امروز است که امکان «خود اظهاری هویتی» را فراهم می‌آورد. وقتی فرد از خانه خارج می‌شود، کلید منزل، کیف پول و موبایل را با خود همراه می‌کند. ابزاری است که قابلیت انعطافی ارتباطات را فراهم کرده است. قابلیت‌های انعطافی همچون: ۱) امکان ارتباط دو سویه یا چند سویه دائمی؛ ۲) قابل برنامه‌ریزی بودن ارتباطات؛ ۳) انتخابی بودن پذیرش ارتباطات؛ ۴) انتخابی بودن در دسترس بودن و در دسترس نبودن؛ ۵) استفاده‌های چند منظوره رسانه‌ای، گوش دادن به رادیو، موسیقی و تماشای تلویزیون و ورود به جهان مجازی اینترنت. این قابلیت‌ها خصلت‌هایی است که کانونی بودن فرد و خواسته‌های فرد را معنا می‌بخشد.

عرصه‌های دیگری که انتخاب فرد و هویت فردی را در تعامل با موبایل تجسم می‌بخشد عبارتند از: ۱) انتخابی بودن زنگ موبایل؛ ۲) انتخابی بودن تصویر یا جعبه تصویری آن؛ ۳) انتخابی بودن دستگاه و جلد موبایل و حتی نوع ارتباط با دستگاه از طریق گوشی‌های با سیم یا بی‌سیم که نمادهای هویتی از تشخص و یا ویژگی‌های فردی را منعکس می‌کند.

۲) امتداد خود

موبایل ارتباط بسیار نزدیکی با هویت پیدا کرده است و بسیاری از افرادی که تلفن همراه دارند، تاندازه‌ای به آن وابسته شده‌اند که آن را بخش ضروری و بسطی از خود آنها تلقی می‌کنند: «موبایل بخشی از من است». هیچ وسیله دیگری تا این میزان وسیع و اینقدر سریع، مانند موبایل، به جامعه نفوذ نکرده است که بتواند به اندازه موبایل سبک‌های زندگی را تغییر دهد و هیچ وسیله دیگری، به جز موبایل، را نمی‌توان دائماً استفاده کرد. موبایل در حال باز کردن جای خود در جامعه است و در واقع تبدیل به بخشی از فرهنگ جوامع متاخر مدرن می‌شود. اتکا به این وسیله بسیار ژرف و عمیق است: «اگر به ما گفته شود که درست فردا صبح، ما تلفن موبایل شما را از شما می‌گیریم، ممکن است احساس کنید که دست راست خود را از دست می‌دهید.» گم کردن هیچ وسیله شخصی دیگری مانند موبایل سراسیمگی ایجاد نمی‌کند؛ گم شدن موبایل مردم را به تعبیری عزادار می‌کند. از این نظر از دست دادن موبایل مشابه تلاشی شدن فیزیکی است. آیا

امکان دارد همین اظهار نظر در مورد کامپیوتر نیز بیان شود؟ گویی که تلفن موبایل نیازی بیولوژیک را برطرف می‌کند، موبایل در حال تبدیل شدن به بخشی از بدن ماست و بنابراین از خود ما می‌شود (هولم و پیترز ۲۰۰۱: ۱). همچنین چان و دیگران (۲۰۰۵: ۷۳) نیز از مک لوهان ۱ (۱۹۶۴) نقل می‌کنند که: پیامد اجتماعی و فردی استفاده از هر رسانه ای امتداد هر کدام از ما - از توازن جدیدی نتیجه می‌گیرد که هر کدام از امور ما را به وسیله هر کدام از امتداد حواس ما و یا هر تکنولوژی نشان می‌دهد. او اشاره می‌کند که هر گاه از وسیله‌ای استفاده کنیم در امتداد خود عمل می‌کنیم؛ به عبارت دیگر، هر فرد متضمن تصویری از خود در هر زمانی به هنگام استفاده از رسانه است.

(۳) مد و تلفن همراه

کاتز در پژوهشی که سال ۲۰۰۶ بر روی دانشجویان دانشگاهی در آمریکا انجام داده است نشان می‌دهد یکی از انگیزه‌های مهم کاربران، «تلفن همراه به عنوان مد» است که بستگی به «زمینه فرهنگ» کاربران دارد. طبق این تحقیق مردم مدگرا بیش از دیگران از موبایل استفاده می‌کنند و اکثر مردم از موبایل فقط به دلیل مد بودن این وسیله استفاده می‌کنند. دیوید و دیگران (۲۰۰۳: ۱) تجلی مد در تلفن همراه را در طرح و شکل تلفن همراه، مانند دردار بودن یا کشویی بودن، رنگ قاب و ... و نیز در گزینه‌هایی مانند منشی تلفنی، بلوتوث و ... عنوان می‌کنند.

کاتز و سوجیاما (۲۰۰۶: ۳) از دیویس (۱۹۸۵: ۲۴) نقل می‌کنند که به بحث درباره دوگانگی احساسی که مردم درباره مد تجربه می‌کنند می‌پردازد. مطابق گفته دیویس، چنین دوگانگی‌ای شامل تنش ذهنی جوانان در قبال سن، مذکر بودن در برابر مونث بودن، کار در برابر بازی، محلی بودن در برابر جهانی بودن، افشاگری در برابر اختفاء، مجاز شمردن در برابر ممانعت، و هم‌نواپی در برابر شورش است.

این تنش‌های دوگانه احتمالاً هنگامی رخ می‌دهند که مردم «خود» شان را درون گروه‌های اجتماعی معین قرار می‌دهند. کایزر ۱ (۱۹۹۷) اشاره می‌کند که دوگانگی (ابهام) هویتی را می‌توان به‌ویژه در بسیاری از فرهنگ‌های امروزی که در آن جامعه و مد به سرعت تغییر می‌کند، مشاهده کرد.

این موضوع در مقابل، بیان می‌کند که این نوعی ابهام درباره مد است که از نیاز عاطفی مردم برای حفظ هم‌نواپی با تغییرات مد، به منظور حفظ هویت اجتماعی آنان، نشأت می‌گیرد. این ابهام توجه مردم به تغییرات مد را تسریع می‌کند. درون این محیط مد به سرعت در حال تغییر، در دنیای مدرن است که تکنولوژی‌ها به عنوان تسریع‌کننده‌ها در نمایش «خود» ما به کار گرفته می‌شوند و بنابراین درون مجموعه‌ای از «جلوه شخصی» ترکیب می‌شوند. شیوه‌ای که مردم طرح و مارک ساعت مچی‌شان را انتخاب می‌کنند، مثال خوبی است، به نظر می‌رسد چنین پدیده‌ای به شیوه‌ای که مردم تلفن‌های موبایل خود را انتخاب می‌کنند نیز گسترش یافته است (به نقل از کاتز و سوجیاما ۲۰۰۶: ۳).

فورتوناتی (۲۰۰۲: ۵۴) نیز دلالت‌های اجتماعی تلفن موبایل در ایتالیا را با متمرکز شدن بر بعد زیبایی‌شناختی آن، بررسی کرده است. فورتوناتی ۲ موفقیت موبایل را به «مد بودن» آن منتسب می‌کند. در نتیجه او معتقد است که موبایل تبدیل به یک «وسیله اضافی ضروری» شده است. علاوه بر این او معتقد است که داشتن موبایل نشانگر تعلق به طبقات بالاتر در جامعه ایتالیا است. از این رو، به گفته فورتوناتی، موبایل یک وسیله همراه است که کسانی که آنرا را دارند را توانمند می‌سازد، زیرا نشان می‌دهد که چه مقدار آنها از سوی دیگران به آنها توجه ارتباطی می‌شود و دیگران نسبت به آنها تمایل دارند. فورتوناتی به یک نکته جالب اشاره می‌کند مبنی بر اینکه داشتن موبایل و کاربرد آن، درباره شخص اطلاعاتی را منتقل می‌کند. این موضوع به این منجر می‌شود که ما تلفن موبایل را نه تنها به عنوان وسیله‌ای برای گفتگو،

بلکه وسیله‌ای برای انتقال معنایی درباره خودمان به صورت نمادین تلقی کنیم. تلفن موبایل بر روی اینکه مردم چگونه دیگران را درک می‌کنند و همینطور اینکه آیا مردم باید امیدوار باشند که رابطه‌ای شخصی را شکل دهند، تاثیر می‌گذارد و در مقابل، موبایل درباره اینکه چگونه مردم تصمیم می‌گیرند تا آن را با ایماژهای خودشان ترکیب کنند، نقش دارد.

کارکرد ابرازی موبایل به ارتباط عاطفی و اجتماعی اشاره می‌کند، از قبیل گفتگو با دوستان. شیوه‌های مناسب معرفی خود به نوع تلفن همراهی که مناسب است، شیوه‌ای که بر روی بدن حمل می‌شود و مکان‌هایی که موبایل در آنجا استفاده می‌شود، اشاره می‌کند. آنها در گزارش مصاحبه‌هایی که با نوجوانان نروژی انجام داده‌اند، با ذکر گفته‌های یک نوجوان ۱۷ ساله که چگونه وی درباره یک گوشی موبایل بزرگ از مد افتاده صحبت کرده است، به این نکته اشاره می‌کنند که از نظر نوجوانان کاربرد ارتباطی موبایل در درجه دوم اهمیت قرار دارد. لینگ و یتری گزارش کرده‌اند که داشتن سبک و نوع مناسب این وسیله یک نکته حیاتی برای خودابرازی نوجوانان است (همان).

فورتوناتی (۲۰۰۲: ۵۴) نیز به اهمیت «اینکه چگونه از موبایل استفاده کنیم» تا «شایسته» به نظر برسیم و در نتیجه «مطابق مد روز» باشیم توجه کرده است. او اظهار می‌کند که از یک طرف، دانستن اینکه چگونه با آسودگی از موبایل استفاده کنیم، به کاربران پرستیژ می‌دهد؛ از سوی دیگر، استفاده از آن با بی‌ملاحظگی یا با تشویش ناشی از تماس پی‌درپی، عوامانه و زننده دانسته شده است. این امر بیانگر این است که داشتن موبایل، و سعی در «مطابق مد روز بودن» آن، کفایت نمی‌کند. شیوه‌ای که مردم از گوشی موبایلشان استفاده می‌کنند، جنبه مهمی است که بر روی درک دیگران از «مد بودن» تاثیر می‌گذارد.

سعیدی (۱۳۸۴) در توضیح تلفن همراه و مدگرایی از تعبیر «مصرف تظاهری» استفاده می‌کند: می‌توان علت اینکه استفاده‌کنندگان از تلفن همراه را مصرف‌کنندگان تظاهری می‌نامیم، با استفاده از اصطلاح «مصرف تظاهری» که در نظریه طبقه مرفه تورشتاین وبلن (۱۹۷۵ [۱۸۹۹]) به کار رفته است، توضیح داد: علت خودنمایی در استفاده تظاهری از تلفن همراه کسب پایگاه اجتماعی است.

علاوه بر این باید خاطر نشان ساخت که افراد با تشبیه مدل‌های قدیمی گوشی به آجر، از مصرف آنها اجتناب می‌کنند. در عوض، استفاده از گوشی‌های کوچک جیبی که امکانات بیشتری دارد، معمول است، در حالی که استفاده از گوشی‌های قدیمی زنگارسته در خطوط تلفن ثابت نشانه دور بودن از مد تلقی نمی‌شود.

۴) هماهنگی خرد

یکی از کارکردهای اصلی تلفن همراه را لینگ و یتری (۱۹۹۹) هماهنگی خرد زندگی روزمره می‌دانند. به هنگام معرفی این مفهوم، لازم به نظر می‌رسد که زمینه‌ای که در آن معرفی می‌شود را نیز توصیف کنیم. نیاز برای هماهنگی کردن فعالیت‌ها کارکردی اجتماعی اساسی است. بسیاری از نهادهای اجتماعی بزرگ به عنوان بخشی از فعالیت‌هایشان، هماهنگی تعامل را نیز دارند. هماهنگی اهمیتی کلیدی دارد، به هنگام مد نظر قرار دادن حمل و نقل، به‌ویژه در زمینه ترتیبات شهری مدرن.

اکنون تلفن موبایل، حمل و نقل تقریباً مداوم و همه جا حاضر را امکان‌پذیر کرده است. این مانع فروریخته است و آنهایی که در حال حرکتند یا از یک مکان «ثابت» شناخته‌شده دورند، نیز تلفنی در دسترسند. این موضوع سبب می‌شود چندین نوع مختلف هماهنگی ظهور یابد (کاتز ۱۹۹۹ و لینگ ۱۹۹۸).

اولین نوع هماهنگی را می‌توان به عنوان هماهنگی لجستیک ۲ اصلی توصیف کرد. در اینجا می‌توان جهت دادن دوباره به سفرهایی که قبلاً آغاز شده است را مشاهده کرد، یک نفر به همسرش تلفن می‌زند و از او می‌خواهد که در یک مغازه در سر راهش به خانه توقف کند. این موضوع ممکن است به همه راه‌ها به مغازه نیز گسترش یابد که در آن شوهر به همسرش تلفن می‌کند در حالی که او در مغازه ایستاده است و می‌خواهد بداند که در لیست خرید، که او آن را بر روی میز آشپزخانه جا گذاشته است، شیر پرچرب یا شیر بی چربی نوشته شده است.

نمونه دیگر «نرم شدن» زمان است، یعنی گیر کردن در یک راهبندان و تلفن زدن به محل جلسه برای اینکه دیگران مطلع شوند که شما تاخیر خواهید داشت. متغیر سوم ترتیب دادن دقیق یک جلسه به صورت تدریجی است. ممکن است دو طرف توافقی کنند که در جایی در یک زمان تقریبی همدیگر را ملاقات کنند. وقتی که هر دوی آنها در راهند، می‌توانند به یکدیگر زنگ بزنند و زمان و مکان ملاقات را تعیین کنند. بالاخره اینکه اگر این دو نفر نتوانند همدیگر را در محل توافق شده و در زمان توافق شده پیدا کنند، می‌توانیم یک دور سومی از تماس‌ها برقرار کنیم تا محل نهایی ملاقات آنها با یکدیگر را تعیین کنیم؛ بنابراین ارتباطات موبایل ساخت‌بندی و عقلانی کردن تعامل، به‌ویژه در مورد مشارکت‌کنندگان مجزا را امکان‌پذیر می‌سازد (لانگ، ۱۹۹۳: ۲۰۴).

این نوع از هماهنگی هسته مرکزی ایده هماهنگی خرد را تشکیل می‌دهد. مواردی که استفاده از تلفن موبایل برای هماهنگ کردن فعالیت‌های یک فرد را توصیف می‌کند، از مصاحبه‌های گروهی با والدین دو شغله در تحقیقات لینگ ویتری به دست آمده است (لینگ و ویتری ۱۹۹۹).

لینگ و ویتری نظریه «فرا-هماهنگی» را نیز در سال ۲۰۰۲ مطرح کرده‌اند که به جنبه نمادین موبایل، به‌علاوه جنبه‌های کارکردی و ابزاری آن، توجه کرده‌اند. به گفته لینگ و ویتری، فراهم‌آوری دو بعد را به هماهنگی ابزاری اضافه می‌کند: «کاربرد ابزاری تلفن موبایل» و «بحث درون‌گروهی و توافق در مورد شیوه‌های مناسب معرفی خود از طریق تلفن موبایل» (۲۰۰۲: ۱۴۰).

برحسب انتظارات اجتماعی از نقش آنها فردی ممکن است چنین پیش‌بینی کند که زنان باید کاربران فعال‌تر این ابزار باشند. استفاده‌های بسیاری از تلفن ثابت برای هماهنگی در زندگی روزمره وجود دارد و همچنین کارهای بسیاری وجود دارند که از لحاظ جغرافیایی دورند و باید زنان آنها را انجام دهند. فردی ممکن است انتظار داشته باشد که هر چه پشتیبانی بیشتری نیاز باشد، طبیعتاً ابزار بیشتری برای تطبیق با زندگی آنها وجود خواهد داشت.

در اینجا نیز گزارش‌ها مانند آنچه که در جاهای دیگر گزارش شده نشان می‌دهد که زنان دسترسی کمتری به تلفن موبایل دارند. توضیح کوتاه دیگر اینکه آنان دسترسی کمتری به موبایل، به عنوان پیش‌نیاز شغلشان، دارند (کلاسی و راو ۱۹۸۸، مویال، ۱۹۸۹؛ لینگ، ۱۹۹۸؛ راکو، ۱۹۸۸). تلفن موبایل زنان با هزینه شخصی تامین می‌شود درحالی‌که موبایل مردان را کارفرمایان آنها فراهم می‌کنند؛ بنابراین نوعی سوبسیددهی ۲ مقطعی دیده می‌شود؛ یعنی تلفن شغلی برای مردان در هماهنگی زندگی خصوصی آنها یاری می‌کند، در حالی که تلفن شخصی زنان در توانایی زنان در هماهنگی کار و خانه به کمک آنها می‌آید.

جنبه دیگری از این امر در نگاهی به این سؤال که زنان در ساعات آغاز صبح با چه کسی تماس می‌گیرند نمایان می‌شود. در مورد تماس‌های اندک آنها در این ساعات باید گفت که آنها به فرزندان خود که در خانه هستند زنگ می‌زدند؛ اما در مورد مردانی که در خانه بودند، جایی که کودکان کوچک (۱-۳ ساله) یا کودکان نابالغ (۹-۱۲ ساله) هستند، آنها

بیشتر مشغول استفاده از تلفن خود بودند، یعنی آنها در این ساعات از تلفن خود استفاده می کردند ولی نه برای تماس با خانه. چنان که ذکر شد، تماس های آنها ممکن است بر هماهنگی حفاظت ابزاری متمرکز باشد؛ اما داده ها نشان می دهد که این زنان بودند که به خانه زنگ می زدند تا بچه های کوچک خود را بیدار کنند و مطمئن شوند که آنها در راه مدرسه هستند، که خود نوعی مادری از راه دور است.

۵) احساس امنیت

از دیگر سو بنا بر تحقیقات (لینگ و یتری، ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰)؛ لینگ (۲۰۰۴) و کمبل (۲۰۰۷) گاهی برخی از تکنولوژی ها موجب می شود در افراد احساس امنیت به وجود آید؛ یعنی احساس آزادی از در خطر بودن و آسیب دیدن. داده های کمی و کیفی این پژوهش نشان می دهد که تلفن همراه همان قدر احساس امنیت برای کسانی که بیماری های مزمن دارند، ایجاد می کند که برای افرادی که در موقعیت های نامعلوم و نامشخص قرار می گیرند.

این مطلب نیز در میان پاسخ دهندگان این تحقیق شایع بود که اظهار کنند تلفن همراه، نوعی بیمه است. جنبه دیگری که به احساس امنیت مربوط می شود را نیز می توان در استفاده نمادین از تلفن همراه جستجو کرد. بسیاری از زنان می گویند حرف زدن با تلفن همراه - حتی به طور نمایشی - وقتی به تنهایی در جایی خلوت در حال عبور و مرور هستند، نشان می دهد آنها تنها نیستند و آن لحظات کسی با آن ها همراهی کرده و احساس ایمنی و آرامش به ایشان دست می دهد و همچنین موجب می شود دیگران نیز تصور نکنند آنها زنان تنهایی هستند که در حال حاضر نمی توانند با کسی ارتباط برقرار کنند.

اوکسامان و روتیانن (۲۰۰۲: ۲۵) مطرح می کنند که در زندگی روزانه خانواده ها، تلفن همراه، خطی امن بین فرزند و والدین تشکیل می دهد. ارتباطات موبایلی فرزند - والدین از نظر کمی خیلی مهم نیست، بلکه فرصتی است برای تماسی که ارزشمند است. والدین به جنبه امنیت استفاده و خرید تلفن همراه تاکید می کنند. تضمین امنیت بچه ها مهم ترین دلیلی بود که برای گرفتن تلفن همراه برای بچه ها ذکر شد.

اغلب والدین به برقراری تماس با فرزندانشان احساس نیاز می کنند، خصوصاً وقتی که ارتباطات چهره به چهره ناممکن است. این فرصت برای تماس به وسیله تلفن همراه ممکن شده است که حس امنیت را تقویت می کند: هر عضو خانواده که یک موبایل همراهش دارد، این آگاهی را به وجود می آورد که در هر موقعیت از دیگران تنها به اندازه یک تماس تلفنی دور است. تلفن همراه به عنوان سرمایه ای کوچک برای امنیت بچه ها در نظر گرفته می شود.

تلفن های همراه در نقش محافظان نمادین ۱ نیز ظاهر می شوند (لاس، ۲۰۰۲ ب: ۲۷). آنها به پیاده سازی استراتژی کاربرانشان کمک می کنند تا بتوانند از حداقل فضای خصوصی خود دفاع کنند و از حق بی توجهی مدنی در مکان های پرجمعیتی که در آنها افراد غریبه ای حضور دارند، که بالقوه مزاحم تلقی می شوند، لذت ببرند (هaddon، ۲۰۰۰ و کوپر، ۲۰۰۰). چنان که گافمن نیز اشاره می کند، زنان به خصوص در اغلب مواقع علاقه ندارند که خودشان را در محیط های عمومی تنها نشان دهند. اینکه آنها با هیچ کس در ارتباط نیستند از دو جنبه برای آنها پیامد دارد: اول آنکه تصویر بدی از موقعیت اجتماعی شان به دست می دهد و دیگر که آنها را در موقعیت حمایت نشده ای قرار می دهد که مردان دیگر می توانند از آن سوءاستفاده کنند. برای کاهش این تبعات تلفن همراه همواره وسیله مفیدی بوده است، زیرا این پیام را منتقل می کند که اگر چه من در اینجا تنها به نظر می آیم، ولی تنها نیستم و همچنان در تنظیمات اجتماعی خودم قرار دارم (پلانت، ۲۰۰۰).

مشخصات پاسخگویان: از مجموعه ۳۰ شرکت کننده در این پیمایش بر خط ۱۷ نفر مرد و ۱۳ نفر زن بوده‌اند که ۶۵ درصد آنها مجرد، ۱۹ درصد متاهل و ۱۶ درصد متاهل دارای فرزند بوده‌اند. ۸۰ درصد از پاسخگویان هر روز با اینترنت سر و کار دارند که بیش از همه برای گرفتن اخبار روز و مطالعه مقالات به اینترنت وصل می‌شوند.

استفاده از امکانات گوشی: ۵۹ درصد مردان و ۴۵ درصد زنانی که گوشی آنها امکان بلوتوث دارد از آن استفاده می‌کنند، ۶۴ درصد مردان و ۶۲ درصد زنان دارنده تلفن از دفترچه یادداشت گوشی برای یادآوری امور روزانه بهره می‌گیرند و به وسیله آن امور خود را هماهنگ می‌کنند. ۵۵ درصد مردان و ۶۵ درصد زنان دارنده تلفن از دوربین عکاسی گوشی برای عکاسی یا فیلم برداری استفاده می‌کنند که بیش از همه در مهمانی‌ها، اماکن عمومی، اماکن تاریخی بوده است و پس از آن گرفتن عکس از خود، خانواده و دوستان، گردش روز تعطیل اداره و کلاس درس در میان پاسخ‌ها مشاهده شده است. ۴۸ درصد مردان دارنده تلفن همراه غیر از شماره تماس‌هایی که در گوشی با خود به همراه دارند دفترچه تلفنی ندارند و ۴۹ درصد زنان نیز.

بحث و نتیجه‌گیری

مقاله حاضر تلاش کرد تا بر مبنای پژوهش‌های انجام گرفته، ضمن نظر قرار دادن کاربردهای تلفن همراه، کارکردهای آن را برای کاربران ایرانی بررسی کند.

اینکه آیا تلفن همراه در ایران هم به عنوان وسیله تامین امنیت، خودابرازی، نشان‌دهنده پایگاه اجتماعی و... دانسته می‌شود یا نه؟ نتایج نشان داد که در ایران هم تلفن همراه صرف‌نظر از کاربرد ارتباطی نیازهای دیگری را تامین می‌کند و برای کاربرانش که در هر زمان و هر مکان امکان برقراری ارتباط با دیگران را دارند، وسیله‌ای برای اعمال و نمایان ساختن سلیقه شخصی در انتخاب مدل، مارک، زنگ و حتی پس‌زمینه تصویر گوشی است. علاوه بر اینکه در دسترس بودن دائمی آنان را برای همگان ایجاد می‌کند، حس ایمن بودن از خطرات و امکان برقراری ارتباط در هر لحظه از زمان برای خبر کردن دیگران را نیز تامین می‌کند، اما به زعم دارندگان مورد مطالعه نشانگر شخصیت اجتماعی آنان نیست.

یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که کاربران ایرانی تلفن همراه کارکردهایی را از تلفن همراه انتظار دارند، از جمله: نیاز به امنیت و آرامش (در سایه در دسترس بودن): یافته‌ها نشان دادند که در دسترس بودن و امکان برقراری ارتباط در هر شرایطی، چنانکه پژوهش‌های دیگر نقاط دنیا نیز نشان می‌دهد، مهم‌ترین دلیل استفاده از تلفن همراه بوده است. علاوه بر این، حس امنیت ناشی از داشتن تلفن همراه و خبرگیری و خبررسانی فردی در زمان احساس خطر نیز از سوی پاسخ‌گویان تایید شده است.

نیاز به تعلق خاطر داشتن: تسهیل دوستی و برقراری ارتباط با دیگران (خانواده، دوستان، همکاران و...); که تلفن همراه به عنوان ابزار ارتباطی، به واسطه مکالمه و هم ارسال پیام بی‌هیچ محدودیت زمانی و مکانی، ارتباط را همیشه برقرار می‌کند.

نیاز به عزت نفس و خودابرازی: افراد نیاز به پایداری، جایگاه ثابت، سطح بالایی از خوداحترامی و احترام از جانب دیگران برای احساس رضایت، اعتماد به نفس و ارزشمند بودن دارند؛ موبایل در این مقطع، از سویی استقلال مالی را نشان می‌دهد و از سویی دیگر نیز گستره گسترده تعاملی افراد را. وقتی موبایلی در جمعی زنگ می‌خورد یا صدای دریافت پیامی شنیده می‌شود، بی‌شک در تماس بودن افراد با دیگرانی خارج از این جمع نمایش داده می‌شود و وقتی این امر تکرار می‌شود، گویی حس مهم بودن برای دیگران به جمع اطرافیان (از اعضای خانواده و مهمانان یک جمع فامیلی

گرفته تا سرنشینان تاکسی و اتوبوس) القا می شود. به رغم این پاسخ گویان با این جمله که موبایل نشان دهنده شخصیت اجتماعی آنان است (پرستیژ اجتماعی) مخالف بوده اند.

با این همه اعمال سلیقه شخصی در انتخاب رنگ، مارک، مدل گوشی، زنگ و تصویر پس زمینه نشان می دهد که افراد بر اساس سلیقه شخصی خود عمل می کنند و به راحتی می توانند علائق و سلیق خود را نشان دهند. نتایج پژوهش حاضر، اگر چه نمونه آماری کوچکی از جامعه بزرگ دارندگان تلفن همراه در ایران است، می تواند مقدمه ای برای مطالعات بعدی در سطح ملی باشد.

مطالعاتی که هم دربردارنده کاربردهای ارتباطی (نظیر اینکه تلفن همراه تا چه حد توانسته است ارتباطات معمول بین فردی را تسهیل، تحکیم و یا دچار تغییر کند و حتی چه ارتباطات تازه ای برای صاحبانش رقم زده است) و کارکردهای تلفن همراه (چنانکه در مقاله اشاره شد امنیت، مد، امتداد خود، خوداظهاری و...) برای کاربران ایرانی باشد و مجموعاً فرهنگ مصرف این وسیله ارتباطی را که نقش مهمی در زندگی روزمره ما یافته است، آشکار می کند.

در حالی که جهان دیجیتالی تر شده است، فناوری تلفن همراه نقش خود را در پیش بردن زمان نگهداشتن. این نیز از طریق چندین برنامه تلفن همراه ثابت شده است که برای افزایش ارتباط بین آنهایی که در همان خانه زندگی می کنند و حتی آنهایی که ممکن است دور باشند استفاده شده اند. این موضوع از نگرانی های بسیاری همراه است. خیلی از والدین کودکان دبستانی نگرانی و بعضاً ناموافقت از استفاده سنگین از فناوری تلفن همراه را بیان می کنند. والدین ممکن است احساس کنند که استفاده بیش از حد از این فناوری ها کودکان را از تجربه های اتصالی "آفلاین" منحرف می کند، و بسیاری از آنها نگرانی های امنیتی در مورد استفاده کودکان از رسانه های تلفن همراه را بیان می کنند. در حالی که والدین ممکن است بسیاری از نگرانی ها داشته باشند، این به این معنی نیست که آنها به طور ضروری ضد فناوری هستند. در واقع، بسیاری از والدین از استفاده از فناوری تلفن همراه تایید می دهند اگر کودکانشان از جلسه ها چیزی یاد بگیرند. به عنوان مثال، از طریق آموزش هنر یا موسیقی در یوتیوب Hosokawa و Katsura در مقاله خود با عنوان "ارتباط بین استفاده از فناوری تلفن همراه و تنظیمات کودک در دوره اول دبستان" در مورد این موضوع صحبت می کنند که مثبت و یا منفی بودن اثرات استفاده از فناوری تلفن همراه به طور کامل از محتوا و استفاده آن به وابسته است. نویسندگان مطالعاتی را ارائه می دهند که نشان می دهند حتی در مواقعی که توسعه مثبت مهارت های شناختی و آموزشی از طریق افزایش زمان فناوری وجود دارد، اثرات منفی بسیار بیشتری در توسعه اجتماعی و روانشناختی کودکان ممکن است وارد شود که شامل هر چیزی از کاهش تعامل صورت به صورت برای کودکان به تأثیرگذاری در خواب و رفتار یک کودک می شود.

به زندگی خانوادگی، این اختراع فناوری ای تأثیرات مثبت و منفی از همان اندازه ای را ایجاد کرده است. در حالی که برخی ممکن است این دستگاه را برای تسهیل ارتباطات میان افراد و خانواده، برخی محققان تأثیر خلاف را ثابت کرده اند. این دستگاه ها و فناوری را به تقویت واحد خانواده ها. به عنوان مثال، خانواده از استرس روزمره خود با ارسال پیام های متنی، تماس های تلفنی و ایمیل جبران می کنند. (levant, 2008)

فناوری موبایل، به دلیل ادغام فناوری های ارتباطی موبایل و فناوری محاسباتی موبایل، اصولاً شامل چهار نوع فناوری زیر است:

۱. ارتباطات دوطرفه بر پایه رادیو (رادیو ارتباطی حرفه‌ای یا عمومی) یا پخش
۲. خدمات تلفن همراه بر پایه گوشی‌های سلولی، پیامک (SMS)، پروتکل برنامه‌نویسی بی‌سیم (WAP)، خدمات پست رادیویی کلی (GPRS)، شبکه مخابراتی سومی (UMTS) یا G۳.
۳. بر پایه موبایل شامل لپ‌تاپ‌ها، تبلت‌ها، دستیاران دیجیتال شخصی (PDA)، پیجرها، فناوری بلوتوث، شناسایی فرکانس رادیویی (RFID) و سیستم موقعیت‌یاب جهانی (GPS).
۴. بر پایه شبکه شامل شبکه‌های LAN بی‌سیم WiFi یا WAPI که در حال توسعه در چین است

منابع و مآخذ

- آکسمن و یرپی و سانتو تیوونن (۱۳۹۳)، کارکردهای رسانه‌های تلفن همراه و پیامدهای آن، ترجمه احسان موحدیان و احمدرضا شاهعلی، تهران، انتشارات دفتر مطالعات و برنامه ریزی رسانه‌ها
- بیکر. ترز. ال. (۱۳۷۷)، نحوه انجام تحقیقات اجتماعی. ترجمه هوشنگ نائی، چاپ اول، تهران، انتشارات روش.
- حجت، محمدعلی (۱۳۹۰)، جوان و تلفن همراه، چاپ سوم، تهران، انتشارات جلال الدین
- میرسون، جورج (۱۳۹۳)، هایدگر، هابرماس و تلفن همراه، ترجمه محمود مقدس، چاپ اول، تهران، شرکت نشر افسون-خیال.
- موسوی، سید کمال الدین (۱۳۸۹)، قدرت اجتماعی موبایل، تهران، شرکت نشر بهینه فراگیر.
- عاملی، سعید رضا و مهدی رنجبر (۱۳۸۷)، مطالعات تلفن همراه: زندگی در حال حرکت، تهران، انتشارات سمت.
- حیدری. حسین. (۱۳۹۵). اولین همایش ملی جامعه، فرهنگ و رسانه: تلفن همراه هوشمند و شبکه زندگی (مجموعه-مقالات)، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی و پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- سعیدی، علی اصغر (۱۳۸۴)، «اثرات ارتباط پایدار بر رفتار مصرف کننده: مطالعه موردی استفاده کنندگان موبایل در ایران»، نشریه جهانی رسانه: شماره اول. <http://dcsfs.ut.ac.ir/gmj01/2.asp>
- کوثری، مسعود؛ جوادی یگانه، محمدرضا و خیرخواه، طاهره (۱۳۸۵)، «کاربرد تلفن همراه برای کاربران ایرانی (با تاکید بر نظریه استفاده و خوشنودی)»، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات: شماره ۷: ۲۰۵-۲۲۶
- عاملی، سعیدرضا (۱۳۸۴) «فردگرایی جدید و تلفن همراه: تکنولوژی فردگرایی و هویت»، نشریه جهانی رسانه: شماره اول <http://dcsfs.ut.ac.ir/gmj01/3.asp>

- Berry, M. and Schleser, M. (2014) Mobile Media Making in the Age of Smartphones, Palgrave MacMillan, New York.
- Brown, B., Green, N. and Harper, R. (eds) (2001) Wireless World: Social and Interactional Aspects of the Mobile Age, Springer, London.
- Castells, M., Fernandez-Ardevol, M., Qiu, J. L., and Sey, A. (2006) Mobile Communication and Society: A Global Perspective, MIT Press, Cambridge, Mass.
- Geser, H. (2004). Towards a sociological theory of the mobile phone. Retrieved July 2005, from http://socio.ch/mobile/t_geser_.pdf.

- Glotz, P., Bertschi, S. and Locke, C. (eds.) (2005) Thumb Culture. The Meaning of Mobile Phones in Society, Transcript, Bielefeld.
- Fortunati, L. (2002), Italy: Stereotypes, True and False', in J.E. Katz and M. Aakhus (eds) Perpetual Contact. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fox, Kate(2001), Evolution, Alienation and Gossip - The role of mobile telecommunications in the 21st century, at: www.sirc.org/bublik/gossip.shtml
- Gant and Kiesler; D. Gant and S. Kiesler, (2002), Blurring the boundaries: cell phones, mobility, and the line between work and personal life". In: B. Brown, N. Green and R. Harper, Editors, Wireless World: Social and Interactional Aspects of the Mobile Age, Springer-Verlag, London
- Geser, Hans (2004), Towards a Sociological Theory of the Mobile Phone, Online Publication, Sociology of Mobile Phone. http://socio.ch/mobile/t_geser1.htm
- Green N., Harper R.H.R., Murtagh G., Cooper G., (2001), "Configuring the Mobile User: Sociological and Industry Views ", Personal and Ubiquitous Computing Springer 5: 146-156(۲)
- Haddon,Leslie (2000), The SocialConsequences of Mobile Telephony:Framing.Oslo at: <http://www.mot.chalmers.se/dept/tso/haddon/Framing.pdf>
- Hulme, M. and Peters S. (2001), Me, my phone and I: the role of the mobile phone, at: http://www.cs.colorado.edu/~palen/chi_workshop/papers/HulmePeters.pdf (accessed 21 November 2004).
- Katz, (1999), Connections: social and cultural studies of the telephone in American life, Transaction Publishers, New Brunswick, NJ (1999)
- Katz, J.E. (2003), "Bodies, machines, and communication context: What is to become of us?" In J.E. Katz, J. E. (ed.), Machines that become us: The social context of personal communication technology (pp.311-319). New Brunswick, NJ: Transaction Publishers
- Katz, J.E. and M. Aakhus (eds) (2002), "Mobile Culture of Children and Teenagers in Finland", in J.E. Katz and M. Aakhus (eds) Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance, pp. 170–92. Cambridge: Cambridge University Press.
- Katz.E.J E.Katz and sugiyama.s(2006) , Mobile phone as fashion statements: evidence from student surveys in the US and JAPAN,Sage publication, 2006,New Media and society 8(2). P2.
- Lange, K. (1993), Some concerns about the future of mobile communications in residential markets. In: Telecommunication: Limits to deregulation. Christofferson, M (ed.) Amsterdam, IOS Press. 197-210
- Lasen, Amparo) 2004), Affective technologies–emotions and mobile phones. At: www.receiver.vodafone.com.
- Lasen, Amparo(2002), A comparative Study of Mobile phone Use in London, Madride and Paris. www.receiver.vodafone.com
- Leung and Wei; L. Leung and R. Wei(2000), “More than just talk on the move: uses and gratifications of the cellular phone”, Journalism and Mass Communication Quarterly 77 (2000) (2), pp. 308–320.
- Licoppe, C., & Heurtin, J. P. (2001), "Managing One's Availability to Telephone Communication Through Mobile Phones: A French Study of the Development Dynamics of Mobile Phone Use". Personal and Ubiquitous Computing, Vol 5, (2), 99-108
- Ling and Yttri; R. Ling and B. Yttri (2002), "Hyper-coordination via mobile phones in Norway", In: J.E. Katz and M.A. Aakhus, Editors, Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance, Cambridge University Press (2002),

- Ling, R. & Yttri, B. (1999), Nobody sits at home and waits for the telephone to ring: Micro and hyper-coordination through the use of the mobile telephone, Telenor FoU Perpetual Contact Workshops
- Ling, R (1997), "One Can Talk about Common Manners!: The Use of Mobile Telephones in Inappropriate Situations." In: Haddon, L (ed): Themes in Mobile Telephony. Final Report of the COST 248 Home and Work Group, Telia, Farsta, <http://www.telenor.no/fou/program/nomadiske/articles/09.pdf>
- Ling, R. (1998), She calls, [but] it's for both of us you know: The use of traditional fixed and mobile telephony for social networking among Norwegian parents R&D Report 33/98. Kjeller, Norway, Telenor.
- Ling, R (2000), The Impact of the Mobile Telephone on Four Established Social Institutions, Presented at the ISSEI2000 Conference of the International Society for the Study of European Ideas, Bergen Norway, 14 - 18 August.
- Oksman Virpi, ja Rautiainen Pirjo(2003), "I'VE GOT MY WHOLE LIFE IN MY HAND" Mobile communication in the everyday life of children and teenagers in Finland", Institute for Information Society Tampere University, Finland, No 3
- Oksman, V. and P. Rautiainen (2002) "Perhaps It Is a Body Part": How the Mobile Phone Became an Organic Part of the Everyday Lives of Finnish Children and Teenagers", in J. Katz (ed.) Machines that Become Us: the Social Context of Communication Technology, pp. 293-308. New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Palen et al; L. Palen, M. Salzman and E. Youngs (2001) "Discovery and integration of mobile communications in everyday life", Personal and Ubiquitous Computing, No 2: 109-122.
- Palen, L., Salzman, M. and Youngs, E. (2001). (2005) oing Wireless: Behavior and Practice of New Mobile Phone Users, <http://www.cs.colorado.edu/~palen/Papers/cscwPalen.pdf>.
- Peters et al O. Peters; S. Allouch (2005), "Always connected: a longitudinal field study of mobile communication", Annual Meeting of the International Communication Association, May 26-30, 2004, New Orleans, LA.
- Plant, Sadie (2000), On the Mobile. The Effects of Mobile Telephones on Social and Individual Life, <http://www.motorola.com/mot/documents/0,1028,333,00.pdf>
- Potts, Geoff. (2004), College students and cell phone use: Gender Variation.HC Rhetoric <http://personalwebs.oakland.edu/~gapotts/rht160.pdf>
- Rakow, L.F and Navarro, V. (1993). "Remote mothering and the parallel shift: Women meet the celllural telephone. critical studies", mass communication, No10:144-157
- Stuedahl, D. (1999), "Virklige Fantasier: Kibermedia og Goa Kyberia". In Netts@mfunn Braa, K, Hetland, P. and Leistøl, G. (eds.), Oslo, Tano Aschehoug, pp. 219- 232.